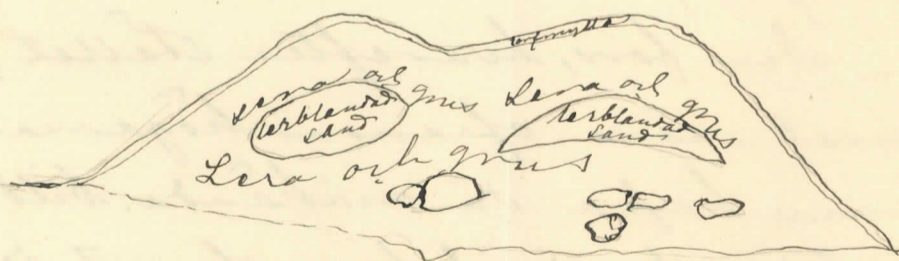

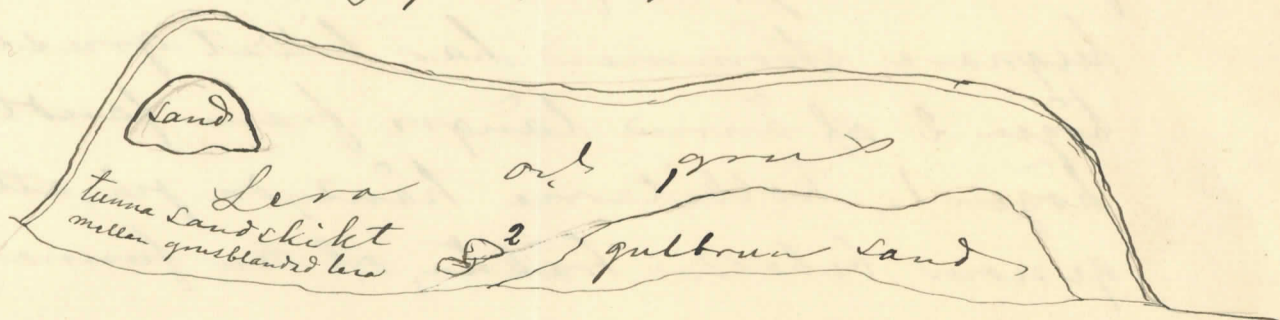
Till Arkeologiska Kommissionen!

Med anledning deraf att Guvernören i Åbo
län hos Arkeologiska kommissionen anmätt,
att kapellansen i Pemas A. L. Wilein önskar
upplösa kapellansbolet tillhöriga Koskunnittu
äng och därför undanröjja å ängen belägna jord-
kummel (karhumpiölin krotit), hvilka magister
Hj. Appelgren, sedan han 1885 om förmåren under-
sökt ett af kummen, förklarar böra fåsom fornle-
ningar fridlysas, uppdrog kommissionen åt under-
tecknad att undersöka de kummel, som ännu voro
osundersöktas, detta arbete utförde jag den 1 sept-
beris juli med 8 arbetare.

Först undersöktes den bäst bibehållna högen,
hvilken å magister Appelgrens plantetekning af
Stället är märkt med 4, i genomskärning på
tvären förtedd högen detta utseende:

i genomskärning på längden åter detta:

På närmare en meters djup, vid det med 1 be-
tecknade stället, fanns små jordklumpar
innehållande såreskorn, hvilka antagligen
af insekter (eller möss) blifvit örförda. Litet
djupare vid det med 2 betecknade stället fanns
en tre tum lång järnbit, hvars forntida an-
vändning knappast torde kunna bestämmas.
Mindre stycken af kol anträffades här och
der synnerligast i de öfre jordlagren. Annat
anmärkningsvärdt fanns ej i högen, som
jämnades med marken så när som på en
mindre del af sydvästra hörnet. Derefter
genomgräfses högarna 2 och 1, hvilka befunns
bestå af, den förstnämnda jämna grusaf-
lagringar och den senare dito sandlager, hvar-
före de ej genomsoktes.

Förstnämnda högar äro nästan naturligen na-
turbildningar, jordlagren i högen 4 äro vis-
serligen något egendomliga, men troligt tyckes
det mig dock, att öfren der är bildad genom
den strida ström, som antagligen fordom flutit
öfver stället och hvaraf numera återstår en-
dast en högt obetydlig bäck. Ängar, der högen
äro belägna, kallas såsom nämndes kosken-
nättu. Den fors, hvarefter stället fått sitt namn,
har brusat nära öfrenom högarna 4 och 3; ström-
hvirflarna hafva då måhända bildat sistnämnda
högar af den sand och lera samt det grus, som
forsen löryckt från stränderna; den något
lägnare strömmen har bildat gruslagren i
högen 2 och ännu längre fram sandlagren i
högen 1. Kolbitarne häntyda på, att än flutit
genom bebodda trakter, och den funna järnbiten

har kunnat fällas i strömmen af någon fisker.
Hur i antydt fall de af magister Appelgren
i högen 3 funna, i fyrkant grä kullerstenar
lagda stockarna orthonnit, kan jag ej afgöra,
men omöjligt förefaller det mig ej, att nämnda
da stockar och kullerstenar kunna utgöra resten
af någon fiskeri-inrättning, om också magister
Appelgrens utsaga, att stockarna varit fästade
vid underliggande kullerstenar med lebruse,
tyckes göra ett jädant antagande mindre sann-
slikt, att högarna fordom varit människo-
boringar, motsäges af den omständigheten, att
ej några spår af eldstäder kunnat i dem
anträffas.

Helsingfors den 9 december 1887.

Theodor Schiödt.